

סיכום לבגרות תנ"ך 5 יחידות ממ"ד בראשית פרק לח'

דודי זינגר

ירידת יהודה מאחיו והקמת משפחתו

א וַיְהִי בְעֵת הַהוּא, וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחָיו; וַיֵּט עַד-אִישׁ עַדְלָמִי, וּשְׁמוֹ חִירָה. ב. וַיֵּרֶא-שָׁם יְהוּדָה בֵּת-אִישׁ כְּנַעֲנִי, וּשְׁמוֹ שׁוּעַ; וַיִּקְחָהּ, וַיָּבֵא אֵלָיָהּ. ג. וַתְּהֵרָ, וַתֵּלֶד בֶּן; וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ, עֵר. ד. וַתְּהֵרָ עוֹד, וַתֵּלֶד בֶּן; וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ, אוֹנָן. ה. וַתִּסָּף עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן, וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שֵׁלָה; וְהָיָה בְּכֹזֵיב, בְּלִדְתָהּ אֹתוֹ. ו. וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה, לְעֵר בְּכוֹרוֹ; וּשְׁמָהּ, תָּמָר. ז. וַיְהִי, עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה--רָע, בְּעֵינֵי יְהוָה; וַיִּמְתְּהוּ, יְהוָה. ח. וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן, בֵּא אֶל-אִשְׁתְּ אָחִיךָ וַיְבִס אֶתְּהָ; וְהָקִים זָרַע, לְאָחִיךָ. ט. וַיֵּדַע אוֹנָן, כִּי לֹא לוֹ יְהִי הַזָּרַע; וְהָיָה אִם-בֵּא אֶל-אִשְׁתְּ אָחִיו, וְשָׁחַת אֶרְצָהּ, לְבִלְתִּי נָתֹן-זָרַע, לְאָחִיו. י. וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה, אֲשֶׁר עָשָׂה; וַיִּמָּת, גַּם-אֹתוֹ.

מבנה הפרק:

ב - יא: נישואיו של יהודה וקורות בניו

יב – כג: המפגש בין יהודה ותמר

כד – כו: משפטה של תמר

כז – ל: לידת זרח ופרץ

הערה:

פסוק א' פותח במילה "וַיְהִי"

"ו" החיבור מעבירה את המסר שסיפור "יהודה ותמר" מחובר לסיפור "מכירת יוסף", אנחנו רואים זאת גם מפתיחת פרק לט', שגם שם כתובה "ו" החיבור- "וַיִּסֹּף הוֹרֵד מִצְרַיִמָּה".

רש"י מבאר את הקשר העמוק בין הדברים, ותולה את הורדת יהודה כתגובה האחים על התנהלות יהודה במכירת יוסף.

ויהי בעת ההיא: למה נסמכה פרשה זו לכאן, והפסיק בפרשתו של יוסף? ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם. אמרו: אתה אמרת למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך.

האחים מורידים את יהודה, הם חשבו שיעקב שיחשוב שיוסף מת, יתנחם בסופו של דבר ובית יעקב ללא יוסף, יצמח ויגיע אל ייעודו, אך בפועל הם ראו שיעקב נמצא באבל מתמשך ובמצב של סילוק שכינה ובמקום צמיחה יש נפילה גדולה.

האחים תולים את הטעות ביהודה ולטענתם אם היה יהודה אומר להם להשיבו לאביהם הם היו עושים כדברו.

חזקוני:

א) וירד יהודה מאת אחיו. הלך לו שלא היה יכול לסבול צערו של אביו.

הסבר:

יהודה בחר ללכת מבית יעקב, מאחר ולא יכל לסבול את צערו של אביו.

לסיכום:

לפי רש"י האחים מורידים את יהודה, אך לדעת חזקוני יהודה מוריד את עצמו

הסבר:

יהודה מתחתן ונולדים לו שלושה בנים: ער, אונן, שלה.

יהודה מחתן את ער עם תמר, ער לא הולך בדרכי ה' וחוטא, ה' מעניש אותו במוות, יהודה אומר לאונן להתחתן עם תמר (מצוות ייבום - אם נפטר אח שהתחתן ואין לו ילדים, אחיו צריך להתחתן עם אלמנת האח), אונן מסרב מתוך מחשבה שהבנים שיולדו לו מתמר יהיו בעצם ממשכי דרכם של אחיו ולא יהיו ממשיכי דרכו, וה' מעניש אותו במוות.

ספורנו:

וַיְהִי בְעֵת הַהִיא בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁנִּמְכַּר יוֹסֵף לְמִצְרַיִם בְּסִבַּת עֲצַת יְהוּדָה, שֶׁאָמַר לְמַכְרוֹ וְלֹא אָמַר לְהִשְׁיבוֹ וְשָׂכַל אֶת אָבִיו, חָלַל עַל יְהוּדָה פְּרִי מַעֲלָלָיו, וְהוֹלִיד שְׁנֵי בְנֵי מוֹת וְנִשְׂאָר שְׂכֹל מִשְׁנֵיהֶם .

הסבר:

לפי הספורנו מותם של בני יהודה היה עונש על עצתו של יהודה למכור את יוסף, והיה עליו לתת עצה להשיבו לאביו ולא למכור אותו, ועל כך נענש במוות שני בניו.

הערה:

אנחנו רואים שעל מות אח "משלמים" במוותם של שני בנים גם בדברי ראובן בהמשך שאמר ראובן ליעקב שאם בנימין לא יחזור שני בניו ימותו - "את שני בני תמית" (בראשית מב, לז).

ראובן אינו מתכוון להריגתם, אלא אומר שהוא מודע לכך שאחריותו כה גדולה, עד כי זה יהיה עונשו

יֵאָמֵר יְהוּדָה לְתִמְרָה כְּלָתוֹ שְׁבִי אֶלְמָנָה בֵּית-אָבִיךָ, עַד-יִגְדַּל שְׁלָה בְנִי--כִּי אָמַר, פֶּן-יָמוּת גַּם-הוּא כְּאָחִיו; וְתִלְךָ תְּמָר, וְתֵשֵׁב בֵּית אָבִיהָ.

הסבר

יהודה מצווה על תמר לחכות. היא אינה יכולה להינשא לאחר עד שתתייבם לאחי בעלה שנפטר.

לתמר הוא אומר שהסיבה היא גילו הצעיר של שלה, אך הכתוב מגלה לנו את לבו: **"כִּי אָמַר פֶּן-יָמוּת גַּם-הוּא כְּאָחִיו"**, רש"י מסביר שיהודה חשש שתמר בעלת חזקה שכל מי שמתחתן איתה מת.

לפי רש"י : יהודה לא מתכוון ששלה יתחתן עם תמר מחשש שהוא ימות, ובינתיים הוא דוחה את החתונה בטענה ששלה עוד צעיר בשביל להתחתן.

לפי הרמב"ן:

והנכון בעיני שהיה שלה ראוי ליבם, אבל לא רצה אביו שייבם אותה ועודנו נער ... כאחיו אשר מתו בנעוריהם, כי נערים היו, אין לאחד מהם שתיים עשרה שנה, וכאשר יגדל וישמע למוסר אביו אז יתננה לו לאשה.

יהודה רצה לחתן בעתיד את שלה עם תמר, אך שלה עוד היה נער ויהודה רצה קודם כל שיתחנך על ידו ורק לאחר שיגדל וישמע למוסר אביו יתחתן, מתוך למידת לקח שער ואונן היו צערים ולכן חטאו ולא הלכו בדרכי ה'.

הערה:

לדעת רש"י יהודה לא התכוון לחתן את שלה עם תמר, מחשש שתמר בעלת חזקה שמי שמתחתן איתה מת, **לדעת הרמב"ן** יהודה התכוון לחתן את שילה, אך רצה קודם כל שיגדל ותחנך על ידו.

יב וירבו, הימים, ותמת, בת-שוע אשת-יהודה; וינחם יהודה, ויעל על-גזי צאנו הוא וחרה רעהו העדלמי--תמנתה. יג ויגד לתמר, לאמר: הנה חמיד עלה תמנתה, לגז צאנו. יד ותסר בגדי אלמנותה מעליה, ותכס בצעיף ותתעלף, ותשב בפתח עינים, אשר על-דרך תמנתה: כי ראתה, כי-גדל שלה, והוא, לא-נתנה לו לאשה. ט וויראה יהודה, ויחשבה לזונה: כי כסתה, פניה. טז ויט אליה אל-הדרך, ויאמר הבה-נא אבוא אליך, כי לא ידע, כי כלתו הוא; ותאמר, מה-תתן-לי, כי תבוא, אלי. יז ויאמר, אנכי אשלח גדי-עזים מן-הצאן; ותאמר, אם-תתן ערבון עד שלחך. יח ויאמר, מה הערבון אשר אתן-לך, ותאמר חתמד ופתילך, ומטף אשר בידך; ויתן-לה ויבא אליה, ותהר לו. יט ותקם ותלך, ותסר צעיפה מעליה; ותלבש, בגדי אלמנותה. כ וישלח יהודה את-גדי העזים, ביד רעהו העדלמי, לקחת הערבון, מיד האשה; ולא, מצאה. כא וישאל את-אנשי מקמה, לאמר, אינה הקדשה הוא בעינים, על-הדרך; ויאמרו, לא-היתה בזה קדשה. כב וישב, אל-יהודה, ויאמר, לא מצאתיה; וגם אנשי המקום אמרו, לא-היתה בזה קדשה. כג ויאמר יהודה תקח-לה, פן נהיה לבו; הנה שלחתי הגדי הזה, ואתה לא מצאתה.

הסבר:

אשתו של יהודה נפטרה, בזמן שהוא הולך בדרך, תמר מתחפשת ומחכה לו בדרך מתוך מחשבה לפתות אותו מאחר והיא ראתה שהוא לו נותן לה את שילה, היא מתעלפת יהודה ניגש אליה ומציע לשכב איתה, תמר מבקשת תשלום ויהודה מבטיח שישלח לה גדי עזים, תמר דורשת ערבון, והוא נותן לה ערבון, היא מתעברת ונעלמת ביחד עם הערבון, יהודה שולח שלחים שישלמו לתמר בגדי עזים וייקחו ממנה את הערבון והם לא מוצאים אותה.

ספורנו:

כי לא ידע כי כלתו היא. גם אחר שנטה אליה אל הדרך לא הכירה שאם היה מכירה היה מדבר בה בשביל בנו ולאל יתברך נתכנו עלילות שרצה שיהיה זרעה מיהודה שהיה יותר שלם ורצוי משלה וממנה יהיה משיח צדקנו:

הסבר:

הספורנו מתחיל מהסבר של העלילה (הסיפור האנושי) ועוסק בשאלה האם יהודה הכיר את תמר או לא.
לדעתו העובדה שהוא לא מדבר אתה על נישואיה לבנו מראה שהוא לא הכיר אותה.
אח"כ הוא עובר ה"ספורנו" למישור של השגחת ה' (הא-לוקי):
ה' רצה שכך תתרחש העלילה ויהודה לא יכיר את תמר כדי שייולד דווקא מיהודה בן שממנו יצא המשיח.

טו ויראָה יְהוּדָה, וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לְזוֹנָה: כִּי כִסְתָהּ, פְּנֵיהָ. טז וַיֵּט אֶלֶיהָ אֶל-הַדָּרֶךְ, וַיֹּאמֶר הִבֵּה-נָא אֲבוֹא אֵלַיךְ, כִּי לֹא יָדַע, כִּי כָלְתוּ הוּא; וַתֹּאמֶר, מֶה-תִּתֶּן-לִי, כִּי תָבוֹא, אֵלַי. יז וַיֹּאמֶר, אֲנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי-עִזִּים מִן-הַצֹּאן; וַתֹּאמֶר, אִם-תִּתֶּן עֶרְבוֹן עַד שְׁלַחְךָ. יח וַיֹּאמֶר, מֶה הָעֶרְבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן-לְךָ, וַתֹּאמֶר חֲתָמְךָ וּפְתִילְךָ, וּמִטְּךָ אֲשֶׁר בְּיָדְךָ; וַיִּתֶּן-לָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ, וַתִּהְרֶה לוֹ

רש"י:

הנה שלחתי הגדי הזה - לפי שרימה יהודה את אביו בגדי עזים, שהטביל כתנת יוסף בדמו, רמוהו גם אותו בגדי עזים:

הערה:

גדי העיזים מזכיר לנו את שעיר העיזים ששלחו האחים ליעקב (מידה כנגד מידה) בראשית פרק לו: לא... וַיִּשְׁחֲטוּ שְׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכֶּתֶנֶת בְּדָם: לב וַיִּשְׁלְחוּ אֶת כֶּתֶנֶת הַפָּסִים.

מידה כנגד מידה:

יהודה הציע למכור את יוסף לעבדות, האחים טבלו את כתונתו של יוסף בדם של שעיר עזים, בשביל שיראה כאילו נטרף, יהודה מסתבך עם תמר כשהוא מוסר לה ערבון עבור תשלום עתידי של גדי עזים והוא לא מצליח למצוא אותה ולקחת את הערבון

רשב"ם: (יח) חותמך - טבעתך: פתילך - אזור: ומטך.

הערה:

הרשב"ם מסביר מה בקשה תמר מיהודה לערבון עד התשלום בגדי עזים:

חותמך – טבעת

פתילך – אזור = חגורה

ומטך - המטה שלו.

ספורנו :

**ובחרה באלה הכלים המורים הגדולה והגבורה כחותם ושבת המושל
והאזור .. וזה עשתה כדי שתהרהר במעלת יהודה וגדולתו:**

הסבר :

הערה : מפרץ אחד מהבנים של תמר ויהודה נולד דוד מלך ישראל, וזאת הייתה
כוונת תמר מלכתחילה, והערבון בדברים המסמלים את המלכות מראים על כוונת
תמר.

הספורנו מפרש מדוע בקשה תמר ביהודה את חותמו, פתילו ומטהו כערבון, תמר
מכוונת במעשיה ובמחשבותיה להעמיד מלכים וגיבורים מבית יהודה, הערבון
שבקשה תמר הם סמלי המלכות והשלטון שלו.

שאלה :

מה הביא את תמר לבחור לפעול בצורה בה היא פעלה ?

תשובה :

רמב"ן :

**וכאשר המתינה ימים רבים וראתה כי גדל שלה בעיניה, והוא עודנו נער לאביו
כי אין לו עשר שנים והיה ממתין לו עוד, אז מהרה תמר ברב תאוותה להוליד
מזרע הקדש ועשתה המעשה הזה :**

תמר רואה כי יהודה מוותר על היבוס, ועל הקמת זרע לשני בניו המתים בלא בנים.
תמר אינה מוותרת. היא משתוקקת להעמיד זרע מבית יהודה, ומחליטה לפעול, גם
אם בצורה קשה : היא מתחפשת ויושבת על דרכו של יהודה כדי להיפגש אתו
ולהרות ממנו.

כב ויָשֶׁב, אֶל-יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר, לֹא מִצְאָתִיָּהּ; וְגַם אֲנֹשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ, לֹא-
הָיְתָה בָּזֶה קִדְשָׁהּ. כַּג וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח-לָהּ, פֶּן נִהְיֶה לְבוֹז; הֲנֵה שְׁלַחְתִּי
הַגְּדִי הַזֶּה, וְאַתָּה לֹא מִצְאָתָהּ .

רש"י:

פן נהיה לבוז - אם תבקשנה עוד יתפרסם הדבר ויהיה גנאי

הסבר:

יהודה יודע שאם יתפרסם המעשה הדבר יהיה עברו לגנאי, הדבר מתבטא בתשובתו לשליח שחוזר עם הגדי ובלי הערבון, מבלי שמצא את תמר – " פֶּן נִהְיֶה לְבוֹז "

כד וַיְהִי כַּמִּשְׁלֵשׁ חֳדָשִׁים, וַיִּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תְּמָר פְּלִתָד, וְגַם הֲנֵה הָרָה,
לְזַנוּנִים; וַיֹּאמֶר יְהוּדָה, הוֹצִיאוּהָ וְתִשְׂרֹף

שאלה:

מדוע העונש של תמר היה כל כך קשה? (מיתה בשרפה).

תשובה: רמב"ן:

ונראה לי שהיה יהודה קצין שוטר ומושל בארץ, והכלה אשר תזנה עליו איננה נידונת כמשפט שאר האנשים, אך כמבזה את המלכות, ועל כן כתוב 'ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף', כי באו לפניו לעשות בה ככל אשר יצווה. והוא חייב אותה מיתה למעלת המלכות, ושפט אותה כמחללת את אביה לכבוד כהונתו, לא שיהיה דין הדיוטות כן:

הרמב"ן מסביר שמעמדו של יהודה היה מיוחד שהיה קצין, שוטר, ומושל בארץ, ולכן כלתו (תמר) שעושה מעשה זנות נענשת בחומרה, למרות שלפי הדין אישה לא נשואה שעושה מעשה תמר לא חייבת מיתה, ויהודה שפט את תמר כמי שפוגעת במעשה בכבודה של מלכות.

מדברי הרמב"ן אנו למדים על מעמדו של יהודה כבעל סמכות שלטונית.

כה הוא מוצאת, והיא שלחה אל-חמיה לאמר, לאיש אשר-אלה לו,
אנכי הרה; ותאמר, הך-נא--למי החתמת והפתילים והמטה,
האלה. כו ויכר יהודה, ויאמר צדקה ממני, כי-על-כן לא-נתתיה, לשלה
בני; ולא-יוסף עוד, לדעתה.

הערה:

המילים 'הכר נא' מקשרות אותנו אל דברי האחים ליעקב:

בראשית פרק לו, לב:

לב הךר נא הכתנת בנדך הוא אם לא:

לג ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף יוסף:

אנו רואים את הקשר בין מכירת יוסף למעשה יהודה עם תמר.

הערה:

תמר נותנת בידי יהודה את האפשרות שלא להתבזות ולגלות שהיה עמה ושהיא בהריון ממנו, "הכר נא", יש לך אפשרות לכסות על המעשה שלך ולא לגלות אותו כפי שעשית במכירת יוסף שאמרת לאביך הכר נא הכותנת בנדך, ובמקום לומר את הדברים במפורש היא שולחת לו את הערבון שנתן לה ונותנת לו לבחור כיצד לנהוג.

בבלי סוטה דף י ע"ב:

אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי: נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים. מנלן? מתמר.

הערה:

חז"ל שבחו את תמר על כך שלא חשפה ברבים את קלונו של יהודה. היא הייתה מוכנה להסתכן בכך שיהודה לא יודה על מעשהו ולשלם על כך בחייה, על מנת שלא להלבין את פניו ברבים.

ומתוך מעשה תמר למדו חז"ל על החשיבות של אי הלבנת פנים ברבים.

שמות רבה ל:

**כיצד היו יצחק ויעקב יושבים שם וכל אחיו והיו מחפין אותו.
הכיר יהודה למקום ואמר אמיתת הדבר ואמר (בראשית לח) 'צדקה ממני'
ועשאו הקב"ה נשיא.**

הסבר:

חז"ל משבחים את האומץ של יהודה ורואים במעשיו סיבה לכך שנבחר נשיא, מכובד מאחיו בכך שממנו יצאה המלוכה, שמול כל הנכבדים והחשובים יכול היה יהודה להתפתות לסיים את הפרשה בלי לפרסמה, אנו זוכרים את דבריו 'פן נהיה לבוז', אבל הוא מודה על האמת.

רש"י

רש"י אינו מפרש את המילים 'צדקה ממני' כמושג אחד אלא כל מילה לחוד.

צדקה - בדבריה:

ממני - היא מעוברת.

כי על כן לא נתתיה - כי בדין עשתה, על אשר לא נתתיה לשלה בני.

הולדת הבנים:

כז ויהי, בעת לדתה; והנה תאומים, בבטנה. כח ויהי בלדתה, ויתן-יד; ותקח המילדת, ותקשר על-ידו שני לאמר, זה, יצא ראשונה. כט ויהי כמשיב ידו, והנה יצא אחיו, ותאמר, מה-פרצת עליך פרץ; ויקרא שמו, פרץ. ל ואחר יצא אחיו, אשר על-ידו השני; ויקרא שמו, זרח

הערה:

תמר זוכה לתאומים, כנגד שני בני יהודה שמתו, ומקימה את בית יהודה ואת שושלת משיח בן דוד.

שאלה:

מדוע הובא סיפור יהודה באמצע סיפור מכירת יוסף?

תשובה:

בראשית רבה פרשת וישב פרשה פה :

ויהי בעת ההיא, רבי שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט) 'כי אנכי ידעתי את המחשבות', שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף, ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו, ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו, ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה, והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח.

הסבר:

פרק לח' מתרחש בתקופת שפל, במשפחת יעקב, בית יעקב נמצא בצער, השבטים עסוקים היו במכירת יוסף, יוסף נמצא בצער גדול על מצבו וכן גם ראובן בכור האחים שהרגיש אחריות על מה שקרה ליוסף, וכמובן שיעקב אבינו שהיה בצער גדול, וכן גם יהודה ששני בניו ואישתו נפטרו.

סיפור יהודה ותמר ממוקם בתוך כל הצער הגדול הזה ללמדנו שבזמן של צער כל כך גדול הקב"ה עסוק בהצמחת משיח בן דוד, וכתוצאה מהקשר הלא רצוי בין יהודה ותמר נולד פרץ שמצאצאיו יצא דוד מלך ישראל.

סיבתיות כפולה:

אנחנו רואים בצורה ברורה את הסביבתיות הכפולה, בזמן שיוסף נמכר לעבד, ויהודה מאבד את בניו מבחינת האדם הפשוט המציאות מתפרשת בצורה אחת, אך מאחורי הדברים יש את הסיבה הרוחנית שאירועים אלו הם תחילת התגשמות הבטחת ה' לאברהם בברית בין הבתרים (מכירת יוסף) שאחריה תבוא הגאולה שגם הובטחה בברית, והולדת ממלכת בית דוד שהיה מצאצאי פרץ בנה של תמר.

יהודה כמנהיג האחים:

פרק זה מסביר לנו פרטים רבים בהמשך אירועי מכירת יוסף, יהודה כמי שלקח אחריות על מעשיו מתגלה כמנהיג האחים, הדברים מתבטא בערבות של יהודה, ובאחריות שיעקב מעביר אליו, ואת יכולת עמידתו מול השליט הזר.

הערה:

חז"ל דנו בשאלה האם ללמוד את פרק ל"ח בו מתוארים אירועים הנראים מכווערים וכהתנהגויות לא ראויות, חטאי ער ואונן, תמר שמקיימת יחסי אישות עם יהודה בלי ידיעתו וכו',

לבסוף נקבע שיש ללמוד את פרק ל"ח:

תוספתא מגילה ג, יט:

יש נקראין ומתרגמין, נקראין ולא מתרגמין, לא נקראין ולא מתרגמין.

מעשה בראשית נקרא ומתרגם מעשה לוט ושתי בנותיו נקרא ומתרגם **מעשה יהודה ותמר נקרא ומתרגם.**

מסביר המאירי:

"...מעשה יהודה ותמר נקרא ומתרגם שאין כאן גנאי לאחד מהם ולא עוד אלא ששבח הוא לו על מה שהודה"

לפי דברי התוספתא את מעשה יהודה ותמר יש ללמוד בציבור ולהסבירו ויש בו משום שבח ליהודה על התנהגותו, בכך שבחר להודות על חטאו ולא להסתיר את מעשיו

המדרש נותן פרספקטיבה למצב הכולל המתואר בפרק – נקודת שפל בבית יעקב – ולפער בין תחושותיהם של בני האדם ובין התכנית הא-לוקית.

לסיכום:

הסיבות שיש ללמוד את פרק ל"ח – סיפור יהודה ותמר:

- א. מפרק ל"ח נלמד מוסר (כיצד יש לנהוג), מהתנהגות תמר שהייתה מוכנה למסור את נפשה ולמות, אך ללא לבייש את יהודה, והיא נתנה ליהודה את האפשרות להתחמק ממעמד מבזה ולא להודות שחטא.
- ב. מפרק ל"ח נלמד מוסר (כיצד יש לנהוג), מיהודה שבחר להודות בחטא והוא לא ברח מאחריות על מעשיו.
- ג. מפרק ל"ח נלמד על דרכי ה' המנהיג את העולם ומסובב את הדברים וגם מתוך תקופת שפל וצער גדול מתממשת תוכנית אלוקים ומטרותיו.